

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІН інституту
фізичної культури

М.О. Лянной

(підпис) (ініціали та прізвище)

« 01 » 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сенсорна інтеграція

в корекційно-розвивальній роботі

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма: 016 Спеціальна освіта (016.01

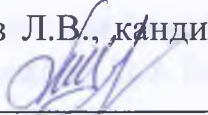
Логопедія) перший (бакалаврський) рівень

Мова навчання: українська

Погоджено науково-
методичною комісією ННІФК
Протокол № 1 від 31.08. 2022 р.

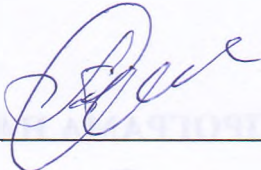
Голова

Л.В. Мороз, к.п.н., доцент

Розробники: Мороз Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри логопедії

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Кравченко А.І., к.п.н., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
2-й		2-й	
Семестр			
3-й		3-й	
Лекції			
24 год.		6 год.	
Практичні, семінарські			
22 год.		4 год.	
Лабораторні			
- год.		- год.	
Самостійна робота			
72 год.		108 год.	
Консультації:			
2 год.	2 год.		
Загальна кількість годин - 120	Вид контролю: <i>залік</i>		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Сенсорна інтеграція в корекційно-розвивальній роботі» вивчає сутність та особливості процесу сенсорної інтеграції; особливості прояву діагностування та диференціації дисфункцій сенсорної інтеграції; корекцію дисфункцій сенсорної інтеграції у процесі життєдіяльності дитини.

У результаті вивчення дисципліни студенти поглиблюють знання щодо будови та функціонування сенсорних систем; інтегративних функцій нервової системи; причин, рівнів, проявів та наслідків дисфункцій сенсорної інтеграції; обстеження та диференціації дисфункцій сенсорної інтеграції; розробки та реалізації корекційно-розвивальних заходів на засадах теорії сенсорної інтеграції.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Для ефективного вивчення навчальної дисципліни важливим є попереднє опанування дисциплінами: «Вступ до спеціальності», «Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики», «Мовленнєва і сенсорні системи та їх порушення», «Нейрофізіологічні та неврологічні основи логопедії».

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення дисципліни «Сенсорна інтеграція в корекційно-розвивальній роботі» передбачає формування знань про особливості прояву та корекції дисфункцій сенсорної інтеграції у дітей.

Завдання курсу

Теоретичні:

- сформувати знання про сутність та особливості прояву дисфункцій сенсорної інтеграції в дітей;
- сформувати уявлення про загальні принципи оптимізації сенсорної інтеграції та розвитку сенсорної сфери в дітей.

Практичні:

- набути вміння виявляти та диференціювати розлади сенсорної інтеграції в дітей;

- набути вміння визначати загальну стратегію та індивідуальні програми оптимізації сенсорної інтеграції та розвитку сенсорної сфери в дітей

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого вирішення навчальних завдань, переконливо аргументує відповіді, обґрунтовує власні міркування та умозаключення.
82 - 89	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, правильно вирішує навчальні завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких не значна, добирає аргументи для підтвердження думок.
74 - 81	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти допущені помилки.
64 - 73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є суттєві.
60 - 63	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за вихідний, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, з допомогою викладача може виправляти значну кількість суттєвих помилок.
35-59	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1 - 34	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії поточного контролю знань і умінь студентів

Поточний контроль теоретичних знань студентів здійснюється за 3-бальною шкалою: 1 – “задовільно”, 2 - “добре”, 3 - “відмінно”.

Виконання кожного самостійного завдання оцінюється від 1 до 5 балів;

Вирішення проблемної ситуації чи ситуативного завдання оцінюється від 1 до 3 балів.

Виконання індивідуального (групового) науково-дослідного завдання оцінюється від 1 до 10 балів.

Розподіл балів

Поточний контроль						Разом	Сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2				100
Т 1.1.	Т 1.2.	Т 1.3.	Т 2.1.	Т 2.2.	Т 2.3.	33	
Поточний контроль							
6	3	6	6	6	6		
Контроль самостійної роботи						77	
14	7	14	14	14	14		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, комплексна контрольна робота, поточне теоретичне опитування, тестування, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Науково-теоретичні засади сенсорної інтеграції:

Тема 1.1. Анатомо-фізіологічне підґрунтя сенсорної інтеграції:

1. Загальна анатомо-фізіологічна характеристика сенсорних систем.
2. Зорова система.
3. Слухова система.
4. Соматовісцеральна система.
5. Нюхова система.
6. Смакова система.
7. Загальна характеристика теорії сенсорної інтеграції.

Тема 1.2. Розвиток сенсорної інтеграції (0-7 років):

1. Поняття про сенсомоторний розвиток та сенсомоторний досвід.
2. Розвиток сенсорної інтеграції протягом першого року життя.
3. Розвиток сенсорної інтеграції протягом раннього дитинства.
4. Розвиток сенсорної інтеграції протягом дошкільного дитинства
5. Піраміда розвитку Вільямса і Шелленбергера.

Тема 1.3. Порушення сенсорної інтеграції:

1. Причини та класифікація дисфункцій.
2. Рівні сенсорної інтеграції та її дисфункції.
3. Дисфункції модуляції сенсорної інформації:
 - вестибулярна система;
 - тактильна система;
 - пропріоцептивна система;

- зорова система;
- аудіальна система;
- смакова система;
- нюхова система.

4. Супутні розлади, що зустрічаються з дисфункцією сенсорної інтеграції.

Розділ 2. Діагностика і корекція дисфункцій сенсорної інтеграції:

Тема 2.1. Діагностика дисфункцій сенсорної інтеграції:

1. Характеристика загальних підходів, принципів і організації діагностики.
2. Анкетні (опитувальні) методики.
3. Сенсорний профіль дитини.
4. Сенсорний скринінг дитини.

Тема 2.2. Матеріально-технічне та дидактичне забезпечення сенсорної інтеграції:

1. Сенсорне обладнання.
2. Сенсорна кімната.
3. Організаційне та дидактичне забезпечення корекційно-розвивального процесу на засадах теорії сенсорної інтеграції.

Тема 2.3. Сенсорно сприятливе середовище для дитини:

1. Поняття «Сенсорної дієти».
2. Організація сенсорного простору.
3. Застосування теорії сенсорної інтеграції в закладі освіти.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Сам. Роб.	Конс.		Лекції	Практ.	Сам. Роб.	Конс.
РОЗДІЛ 1. Науково-теоретичні засади сенсорної інтеграції										
Тема 1.1. Анатомо-фізіологічне підґрунтя сенсорної інтеграції.	11	4	4	3	-	11	1	-	10	--
Тема 1.2. Розвиток сенсорної інтеграції (0-7 років).	9	2	2	5	-	9	1	-	8	-
Тема 1.3. Порушення сенсорної інтеграції.	34	6	4	24	-	34	2	2	30	-
РОЗДІЛ 2. Діагностика і корекція дисфункцій сенсорної інтеграції										
Тема 2.1. Діагностика дисфункцій сенсорної інтеграції.	22	4	4	14	-	22	1	1	20	-
Тема 2.2. Матеріально-технічне та дидактичне забезпечення сенсорної інтеграції.	22	4	4	14	-	22	1	1	20	-
Тема 2.3. Сенсорно сприятливе середовище для дитини.	22	4	4	12	2	22	-	-	20	2
Усього годин	120	24	22	72	2	120	6	4	108	2

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Анатомо-фізіологічне підґрунтя сенсорної інтеграції.	4	-
2.	Розвиток сенсорної інтеграції (0-7 років).	2	-
3.	Порушення сенсорної інтеграції.	4	2
4.	Діагностика дисфункцій сенсорної інтеграції.	4	1
5.	Матеріально-технічне та дидактичне забезпечення сенсорної інтеграції.	4	1
6.	Сенсорно сприятливе середовище для дитини.	4	-
Разом		22	4

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Айрэс Э. Дж. Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем в развитии. М.: Теревинф, 2009. 272 с.
2. Банди А., Лейн Ш., Мюррей Э. Сенсорная интеграция: теория и практика. М.: Теревинф, 2017. 768.
3. Кислинг У. Сенсорная интеграция в диалоге: понять ребенка, распознать проблему, помочь обрести равновесие. М.: Теревинф, 2010. 240 с.
4. Крановиц К.С. Разбалансированный ребенок. Как распознать и справиться с нарушениями процесса обработки сенсорной информации / Кэрол Сток Крановиц / Пер. с англ. 1-е изд. СПб.: Редактор, 2012. 396 с.
5. Як Э., Аквилла П., Саттон Ш. Строим мостики с помощью сенсорной интеграции. Терапия для детей с аутизмом и другими первазивными расстройствами развития. – Белая церковь: ПАО «Белоцерковская книжная фабрика», 2016. – 240 с.

Додаткова:

1. Анита Банди, Шелли Лейн, Элизабет Мюррей. Сенсорная интеграция. Теория и практика. Москва: Теревинф, 2017. 766 с.
2. Варенова, Т.В. Создание коррекционно-развивающих технологий на основе метода сенсорной интеграции / Сборник трудов факультета специальной педагогики и специальной психологии. Т. 2. Международный межвузовский выпуск. М: МГПУ, 2007. – С. 44–51.
3. Заплатинська А.Б. Становлення поняття «сенсорна інтеграція» у корекційній педагогіці. Корекційна та соціальна педагогіка і психологія. 2013. Вип. 23 (1). С. 48–57.
4. Ньюмен С. Игры и занятия с особым ребенком. Руководство для родителей / Пер. с англ. Н.Л. Холмогоровой. М.: Теревинф, 2004. 240 с.
5. Сенсорная интеграция – метод коррекции первичного нарушения при расстройствах аутистического спектра: методическое пособие / Составитель Т.В. Кондратьева. – Самара. 2018. 122 с.

**8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

1. Підручники та навчальні посібники.
2. Словники та енциклопедії.
3. Наочний матеріал (відповідно теми), аудіо та відео наочність.
4. Обладнання зали сенсомоторної корекції (приміщення і середовище зали, обладнання: балансири, балансувальні подушки, балансувальні на півсфери, фітболи, сухий басейн, модулі тощо).
5. Використання елементів дистанційного навчання.